

ПЛАН
ЗА РАБОТАТА НА РЕГИОНАЛЕН ИСТОРИЧЕСКИ МУЗЕЙ
ПРЕЗ 2024 година

ОСНОВНИ ЗАДАЧИ

I. Да се работи активно и целенасочено за внедряване на съвременните теории и практики, касаещи ролята и мястото на музея, които се концентрират около визията за институцията като за една модерна, „отворена” културна система, „произвеждаща” и предлагаща научно-изследователски продукти, устойчиви познания и естетическа наслада.

II. Да се поддържа на високо ниво отговорността и качествено изпълнение на дейностите по издирване, съхраняване и популяризиране културно-историческото наследство на Врачански регион, като се спазва стриктно действащата нормативна уредба.

III. Да се разширяват тематичният обхват и географският ареал на събирателската и научно-изследователската работа с цел попълване на „белите петна” и обогатяване на познанията за социално-икономическото, политическото и културно развитие на Врачанския край от древността до нашето съвремие с цел повишаване ролята на музея в управление, опазване и социализация на културното наследство.

IV. Да се активизират връзките и отношенията с музеите, музейните сбирки и културните организации във Врачанска област, Северозападна България и страната и да се утвърди мястото и ролята на РИМ–Враца като водеща регионална структура.

V. Да се акцентира върху подготовката и провеждането на честванията, посветени на предстоящи кръгли годишнини и да се реализират инициативите, залегнали в програмата на „Културен календар 2023”.

VI. Да се разработят, утвърдят и реализират разнообразни, атрактивни и дългосрочни инициативи в областта на музейните образователни програми, които целят познавателна активност и устойчиво развитие с цел повишаване ролята на музея в управление, опазване и социализация на културното наследство.

VII. Да се работи постоянно за поддържането на последователна, активна, атрактивна и разнообразна рекламна политика и масирано медийно присъствие.

VIII. Да се търсят възможности и средства за:

- ремонт и поддръжка на сградния фонд на РИМ–Враца;
- ефективно и трайно социализиране на ЕВК „Никола Войводов”.

IX. Да се активизират връзките и отношенията с държавни и частни фирми, обществени организации и институции, с финансови кръгове и представители на бизнеса с цел спонсорство, дарителство и осигуряване на допълнителни средства за дейностите на музея.

X. Участие в съвместни проекти със сродни културни институции, учебни заведения, с държавни, общински, неправителствени и частни организации, свързани с развитието на културния туризъм в региона. Да се търсят възможности за представяне на дигитални експозиции и мобилни приложения за стимулиране на културния туризъм.

ТЕРЕННИ ПРОУЧВАНИЯ И СЪБИРАТЕЛСКА РАБОТА

1. Да продължат *археологическите разкопки* на:

а) праисторическото селище Валоба край Оходен;

Срок: юни–август
Отг. - Георги Ганецовски

б) селище от ранния неолит край село Майор Узуново, община Видин;

Срок: септември–октомври
Отг. – Георги Ганецовски

в) антична крепост и средновековен град в местността Градище, край прохода Вратцата с ръководител доц. д.и.н. Н. Торбов (преподавател в УниБит, София).

Срок: април-декември
Отг. – уредниците в отдел „Археология”

г) средновековен манастир „Св. Троица” и ранновизантийска църква в местността Манастирски дол, югоизточно от Враца

Срок: юни - декември
Отг. – Александра Петрова

1. Да продължат **теренните проучвания, обхождания и наблюдения** на:

а) обекти, в които през последните години са открити интересни случайни находки;

Срок: постоянен
Отг. - уредниците в отдел “Археология”

б) осъществяване на спасителни археологически наблюдения, издирвания и проучвания на праисторически, антични и средновековни обекти във връзка с инфраструктурни проекти и различни инвестиционни намерения.

Срок: постоянен
Отг. – уредниците в отдел „Археология”

в) до продължи осъществяване на археологическото наблюдение на строителните дейности изпълнявани от „Геострой“ АД, София и „Пътстрой-92“ АД, Ботевград по изграждането на високоскоростен Път I-1 (E-79) „Мездра-Ботевград“, Лот 1 от км 174+800 до км 194+164.89 (от Лютидол до Ботевград)

Срок: януари-декември
Отг. – Александра Петрова

г) да се осъществи археологическо проучване на археологически обект в м. Копана могила в землището на с. Горно Пещене, общ. Враца

Срок: март-декември
Отг. – Александра Петрова, Георги Ганецовски

д) теренни археологически издирвания и наблюдения на територията на общините Враца, Криводол, Мизия, Мездра, Бяла Слатина, Борован, Козлодуй и Оряхово.

Срок: постоянен
Отг. - уредниците в отдел “Археология”

е) на отделни селища, отнасящи се до планираните теми в раздел „Научно-изследователска дейност“.

Срок: постоянен
Отг. – зав. отделите

ж) проучването на етнографската специфика на населението от Врачанския край в областта на материалната и духовна култура.

Срок: постоянен
Отг. – отдел „Етнография“

3. Да продължи **събирането** на:

а) Да продължи събирането на сведения и материали за обществено-политическата, икономическата и културната история на Врачанския регион за периода 1944 г. до наши дни.

Срок: постоянен
Отг. – Велик Ключков

б) Да продължи издирването на наследници на стари врачански фамилии и събиране на материали от тях, свързани с развитието на гр. Враца и региона през периода 1944 г. до наши дни.

Срок: постоянен
Отг. – Велик Ключков

в) Да продължи издирването на материали, свързани с живота и дейността на видни врачани и врачански институции.

Срок: постоянен
Отг. – Велик Ключков

г) теренна информация за обичайно-празничната система на Врачанския край;

Срок: постоянен
Отг. – отдел „Етнография“

д) информация за настъпилите промени в материална и духовна култура на град Враца в средата на XX век;

Срок: постоянен
Отг. – отдел „Етнография“

е) да продължи събирането и обработването на информация за материалната и духовна култура на населението на гр. Роман

Срок: постоянен
Отг.- отдел „Етнография“

4. Да продължи работата по издирване на наследниците на участници в просветното, църковното и националноосвободително движение във Врачанския край.

Срок: постоянен
Отг. – Нели Стоянова

5. Систематизиране на събраните и търсене на нови сведения за съдбата на някои от известните врачански възрожденци.

Срок: постоянен
Отг. – Нели Стоянова

6. Попълване фонда на музея с документални материали и предмети от живота и бита на известни възрожденци и възрожденски фамилии.

Срок: постоянен
Отг. – Нели Стоянова

7. Издирване на наследници на дейци в просветното, църковното и националноосвободителното движение във Врачанския край, с цел обогатяване фондовете на музея и използването им в научно-изследователската работа.

Срок: постоянен
Отг. – Нели Стоянова

8. Издирване и популяризиране на осmano-турски документи, свързани с историята на Враца и Врачанско в сътрудничество с ориенталския отдел на НБ „Св. Св. Кирил и Методий“

Срок: постоянен
Отг. – Нели Стоянова

9. Да продължи събирането на сведения и материали за обществено-политическата, икономическата и културната история на Врачанския регион за периода 1878–1944 г.

Срок: постоянен
Отг. – уредниците в отдел „Нова история“

10. Да продължи издирването на наследници на стари врачански фамилии и събиране на материали от тях, свързани с развитието на град Враца и региона през периода 1878 - 1944 г.

Срок: постоянен
Отг. – уредниците в отдел „Нова история“

11. Да продължи издирването на материали, свързани с живота и дейността на видни врачани и врачански институции.

Срок: постоянен
Отг. – уредниците в отдел „Нова история“

НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА РАБОТА

1. Да **продължи** и да **приключи** работата по темите:

а) “Археологическите проучвания през 2023 година на обектите Оходен-Валога и с. Дърманци, община Мездра – нови открития и предизвикателства”;

Срок: февруари
Отг. – Георги Ганецовски

б) „Болярската църква“ във Враца pro et contra;

Срок: февруари
Отг. – Александра Петрова

- в) „Етнографско теренно проучване на селищата: град Роман и с. Караш
Срок: февруари
Отг. – отдел „Етнография“
- г) „Елбетица – древният и магичен символ в българските шевици“
Срок: февруари
Отг. – Силвия Гарванска
- д) „Детският игрален свят на населението от Врачанско“ (част втора)
Срок: февруари
Отг. – Александра Тодорова
- е) „Накитите на българката – декоративно-естетическа, символична и апотропейна функция“
Срок: февруари
Отг. – Силвия Каменова
- ж) „Александър Димитриев Хаджитошев и неговият опит за политическа кариера в Османската империя“
Срок: февруари
Отг. – Нели Стоянова
- з) Врачанските кметове от Освобождението до Първата световна война
Срок: март
Отг. – Валентина Любомирова
- и) „Военни авиатори от Врачанско през първата половина на ХХ век.“;
Срок: март
Отг. – Мая Антова
- й) Иван Тодоров-Горуня: враг или коректив на системата наложена в България след 1945 г.
Срок: март
Отг. – Велик Ключков
- к) Археологически проучвания и открития на територията на община Мездра;
Срок: постоянен
Отг. – Георги Ганецовски
- л) Многослойно укрепено селище от ранната бронзова епоха, протобронзовия период и средния халколит Борован-Езерото;
Срок: постоянен
Отг. – Георги Ганецовски
- м) Ранният неолит в Северозападна България в контекста на Европейския югоизток и Анатолия по данни от керамиката (дисертация за присъждане на научно-образователна степен „доктор“);
Срок: постоянен
Отг. – Георги Ганецовски

2. Да *продължи* работата по темите:

а) Резултати и материали от спасителното археологическо проучване осъществено през 2021 г. на Обект 1 от км 173+850 до км 173+960 от трасето на инфраструктурен обект: Път I-1 (E-79) „Мездра-Ботевград“, Лот 2 в землището на село Люти дол, община Мездра, област Враца.

Срок: постоянен
Отг. – Александра Петрова

б) Научен сборник с резултатите от проучването на античното селище и средновековния град в м. Градище до прохода Вратцата (2007-2022).

Срок: постоянен
Отг. – Александра Петрова

в) Северозападна България през VI – XIV век по археологически данни (дисертация за присъждане на научно-образователна степен „доктор“).

Срок: постоянен
Отг. – Александра Петрова

г) Резултати от спасителното археологическо проучване в м. Градините, землище на град Мизия, общ. Мизия, обл. Враца през 2019 г.

Срок: постоянен
Отг. – Александра Петрова

3. Да *започне* работата по темите:

а) Създаване и дейност на самодейната опера във Враца 50-те – 80-те години на 20 век

Срок: октомври
Отг. – Велик Ключков

б) 1 януари 1974 година и откриването на Дом на учителя във Враца

Срок: януари
Отг. – Велик Ключков

в) 05 февруари 1964 година - проломът Вратцата като официална национална забележителност

Срок: февруари
Отг. – Велик Ключков

г) 31 май 1974 клонът на СБА – Враца организира автопоход по стъпките на Христо Ботев с маршрут Костанца-Галац-Браила-Букурещ-Гюргево-Козлодуй-Околчица.

Срок: май
Отг. – Велик Ключков

д) изследване, свързано с врачанската фамилия Хаджитошеви

Срок: зимни четения
Отг. – Нели Стоянова

- е) изследване, свързано със 170 години от рождението на Григорий Найденов
Срок: април
Отг. – Нели Стоянова
- ж) 190 години от рождението на Давид Тодоров Савов
Срок: май
Отг. – Нели Стоянова
- з) 170 години от рождението на Стефанаки Савов
Срок: май
Отг. – Нели Стоянова
- и) 180 години от рождението на Мито Цветков Бакалбашийски
Срок: май
Отг. – Нели Стоянова
- й) 180 години от рождението на Мито Анков
Срок: юни
Отг. – Нели Стоянова
- к) 200 години от акцията за отстраняване на гръцките владици и замяната им с български
Срок: октомври
Отг. – Нели Стоянова
- л) 220 години от дипломатическата мисия на Иван Замбин и Атанас Некович пред руското командване и пред руския императорски двор.
Срок: ноември
Отг. – Нели Стоянова
- м) 80 години от бомбардировките във Враца;
Срок: януари
Отг. – Мая Антова
- н) 85 години от смъртта на Иван Сокачев;
Срок: февруари
Отг. – Мая Антова
- о) 110 години от смъртта на Коста Димитров Бошнаков
Срок: март
Отг. – Мая Антова
- п) 130 години от рождението на проф. Борис Йоцов
Срок: февруари
Отг. – Мая Антова
- р) 100 години от създаване на Археологическото дружество във Врачанската мъжка гимназия
Срок: април
Отг. – Мая Антова

с) 90 години от Деветнадесетомайския преврат

Срок: май
Отг. – Мая Антова

т) 55 години от смъртта на Димитър Йоцов

Срок: август
Отг. – Мая Антова

у) 85 години от началото на Втората световна война;

Срок: септември
Отг. – Мая Антова

ф) 130 години от рождението на Христо Иванов Йоцов

Срок: октомври
Отг. – Мая Антова

х) 145 години от рождението на Лука Йоцов

Срок: ноември
Отг. – Мая Антова

4. Уредниците в отделите да се ангажират с участие в регионални, национални и международни научни форуми в зависимост от интересите и възможностите на музея.

Срок: постоянен
Отг. – зав. отделите

а) Участие в четвъртото издание на научна конференция „Плевенски исторически четения“ на РИМ – Плевен.

Срок: ноември
Отг. – Нели Стоянова

б) Участие в международната научна конференция „Понтика“, организирано от Музея за национална история и археология в град Констанца, Румъния.

Срок: октомври
Отг. – Александра Петрова

5. Да се работи с документи, литература и материали във всички архиви, библиотеки, музеи и музейни сбирки в страната, съобразно интересите на музея и темите, които разработват уредниците.

Срок: постоянен
Отг. – зав. отделите

6. Своевременно да бъдат изработвани и реализирани проекти относно проучването и опазването на паметниците на културата.

Срок: постоянен
Отг. - уредниците в отдел “Археология”

7. Посещение с научна цел на музеите и музейните сбирки в Р. България

Срок: постоянен
Отг. - уредниците в отдел “Археология”

8. Участие в регионални, национални, международни и др. мероприятия (проучвания, конференции, семинари и пр.) в областта на археологията, проучването и опазването на културно-историческото наследство и културно-историческия туризъм.

Срок: постоянен

Отг. - уредниците в отдел "Археология"

а) Участие в програми и семинари организирани от ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий“- гр. Велико Търново. Провеждане на лектории и практически занятия със студенти от ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий” – филиал-Враца.

Срок: постоянен

Отг. - уредниците в отдел "Археология"

б) Организиране и провеждане на лектории и практически занятия със студенти от СУ „Св. Климент Охридски”.

Срок: постоянен

Отг. – Георги Ганецовски

9. Тясно сътрудничество с ориенталския отдел на НБ „Св. Св. Кирил и Методий“ с цел откриване, популяризиране и използване в изследователската работа на османотурски документи, свързани с историята на Враца и Врачанско.

Срок: постоянен

Отг. – Нели Стоянова

10. Периодични посещения на библиотеките към катедри “Археология” при СУ “Св. Климент Охридски” и ВТУ „Св. Св. Кирил и Методий”, НАИМ – БАН.

Срок: постоянен

Отг. - уредниците в отдел "Археология"

11. Врачанската популярна банка.

Срок: постоянен

Отг. – Валентина Любомирова

12. Коларо-производствена кооперация „Гранит“.

Срок: постоянен

Отг. – Валентина Любомирова

ИЗДАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

1. Да се подготви за издаване научен сборник с резултатите от проучването на античното селище и средновековния град в м. Градище до прохода Вратцата (2007-2022).

Срок: постоянен

Отг. – Александра Петрова

2. Да продължи работата по т. 31 на „Известия на музеите в Северозападна България”.

Срок: постоянен

Отг. – Директорът на музея

3. Да продължи издаването на разнообразни по форма и съдържание рекламни материали, касаещи дейността на музея (афиши, покани и други).

Срок: постоянен
Отг. – Тео Врачовски

4. Да се потърсят средства и възможности за преиздаване на рекламните флаери или нови брошури за РИМ–Враца на български и английски език.

Срок: постоянен
Отг. – Директорът на музея

ЕКСПОЗИЦИОННА ДЕЙНОСТ

1. Редовно обслужване и поддръжка на всички експозиции в РИМ–Враца. Подмяна на табелите с обяснителни текстове, където е наложително.

Срок: постоянен
Отг. – зав. отделите

2. Обслужване и поддържане на експозиция „Рогозенско съкровище”.

Срок: постоянен
Отг. – Александра Петрова

3. Участие в уреждане на ежегодната временна изложба “Нови постъпления във фондовете на РИМ-Враца”.

Срок: април
Отг. – уредниците в отдел “Археология

4. Договаряне на гостуващи експонати от фонда на Военно-исторически музей – гр. Плевен, във връзка със 146 години от Руско-турската война 1877 – 1878 г.

Срок: март
Отг. – Нели Стоянова

5. Да продължи практиката за оценяване на експозициите чрез периодични целеви анкети.

Срок: постоянен
Отг. – Тихомир Машов и Теодор Вълков

6. Периодично актуализиране на екскурзоводските беседи и представянето им според националната, социалната, възрастовата, психологическа и образователна характеристика на съответната група или посетител.

Срок: постоянен
Отг. – отдел „Връзки с обществеността”

7. Да продължи работата по подготовка на пътуващи изложби, свързани с реализирането на инициативата ”Мобилност на музейните експозиции”.

Срок: постоянен
Отг. – отдел „Етнография“

8. Акцент върху временните изложби – тематични изложби с непоказвани материали от фонда на музея; изложби с материали на други музеи, организации и

частни лица; национални гостуващи изложби; показване на отделни експонати-шедьоври от наши и разгласен репертоарен план.

Срок: постоянен

Отг. – уредниците в музея

9. Да се организират **временни изложби:**

– Избрани творби от фонда на ХГ (**Голяма зала на ХГ**);

Срок: януари–април

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– „Коледна изложба-базар 2023“ (**Малка зала на ХГ**);

Срок: януари

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба графика „85 години от рождението на Любен Стоев“ (**Малка зала на ХГ**);

Срок: януари

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Зимни картини (**фойе на централна сграда на РИМ – Враца**)

Срок: януари

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– „Избрани творби от фонда на ХГ“ (**Голяма зала на ХГ**)

Срок: февруари

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба живопис „120 години от рождението на Васил Стоилов (**Малка зала на ХГ**);

Срок: февруари

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба живопис „Изложба живопис „85 години от рождението на Тома Трифоновски“ (**фойе на централна сграда на РИМ – Враца**)

Срок: февруари

Отг. – отдел „Художествена галерия“

–Изложба живопис „140 години от рождението на Борис Лазаров“ (**предверието на Голяма зала на ХГ**)

Срок: февруари

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– „Избрани творби от фонда на ХГ“ (**Голяма зала на ХГ**)

Срок: март

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– „Пролетни картини“ (**фойе на централна сграда на РИМ – Враца**)

Срок: март

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба живопис „100 години от рождението на Петър Григоров“
(предверието на Голяма зала на ХГ)

Срок: март

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– „Избрани творби от фонда на ХГ“ (Голяма зала на ХГ)

Срок: април

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба живопис на Танер Мерт (Малка зала на ХГ)

Срок: април

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба живопис „90 години от рождението на Антон Гюков“ (фоайе на
централна сграда на РИМ – Враца)

Срок: април

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Национална изложба „Земята на Ботев 2024“ (Голяма зала на ХГ)

Срок: май

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба живопис и скулптура на Димо Троянов (Малка зала на ХГ)

Срок: май

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба живопис на Мая Бисеркова (Малка зала на ХГ)

Срок: май

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба живопис „90 години от рождението на Георги Василев“ (фоайе на
централна сграда на РИМ – Враца)

Срок: май

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– „Избрани творби от фонда на ХГ“ (Голяма зала на ХГ)

Срок: юни

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба живопис „85 години от рождението на Владимир Ганецовски“ (Малка
зала на ХГ)

Срок: юни

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– „Летни картини“ (фоайе на централна сграда на РИМ – Враца)

Срок: юни

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба живопис „110 години от рождението на Петър Доев“ (**фоайе на централна сграда на РИМ – Враца**)

Срок: юли
Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба живопис „115 години от рождението на Панайот Панайотов“ (**фоайе на централна сграда на РИМ – Враца**)

Срок: август
Отг. – отдел „Художествена галерия“

– „Избрани творби от фонда на ХГ“ (**Голяма зала на ХГ**)

Срок: септември
Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба живопис „120 години от рождението на Стоян Венев“ (**фоайе на централна сграда на РИМ – Враца**)

Срок: септември
Отг. – отдел „Художествена галерия“

– „Есенни картини“ (**Голяма зала на ХГ**)

Срок: септември
Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба живопис „90 години от рождението на Иван Стоилов – Бункера“ (**фоайе на централна сграда на РИМ – Враца**)

Срок: октомври
Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба живопис „100 години от рождението на Георги Баев“ (**предверието на Голяма зала на ХГ**)

Срок: ноември
Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба живопис „115 години от рождението на Веселин Томов“ (**фоайе на централна сграда на РИМ – Враца**)

Срок: ноември
Отг. – отдел „Художествена галерия“

– „Коледна изложба – базар 2024“ (**Малка зала на ХГ**)

Срок: декември
Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Експониране на традиционни временни изложби във **фоайето на училище „Възнесение“**: мартеници и великденски яйца;

Срок: април-май
Отг. – отдел „Етнография“

– „Постъпления във фондовете на РИМ–Враца през 2023 г.“ (**зала за временни и гостуващи изложби**);

Срок: април–май

Отг. – уредниците в музея

– Подготовка и експониране на изложба на Веселин Йорданов - „Битови предмети чрез художествена обработка на дърво“ (**фойе на училище „Възнесение“**);

Срок: септември-октомври

Отг. – уредниците в отдел „Етнография“

10. Да се приемат **гостуващите изложби:**

– „Пафтите – вселена от знаци“ съвместно с РИМ-Русе (**предверието на Голяма зала на ХГ**)

Срок: май

Отг. – отдел „Художествена галерия“, отдел „Етнография“

– Изложба живопис „90 години от рождението на Любомир Минковски“, съвместна изложба с ГХГ-Мездра (**Малка зала на ХГ**)

Срок: април

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Изложба живопис „110 години от рождението на Димитър Македонски“, съвместна изложба с ГХГ-Мездра (**Малка зала на ХГ**)

Срок: ноември

Отг. – отдел „Художествена галерия“

11. Да се организират **временни изложбени/експозиционни кътове:**

– Експозиционен кът посветен на годишнина от наводнението във Враца

Срок: май

Отг. – Велик Клюнков

– Отбелязване на 170 години от рождението и 105 години от смъртта на Григорий Найденов (**предверие на Голяма зала на ХГ**)

Срок: април

Отг. – отдел „Възраждане“, отдел „Нова история“

- Отбелязване на годишнина от рождението и смъртта на Ботеви четници от Враца: 190 години от рождението на Давид Тодоров; 170 години от рождението на Стефанаки Савов; 180 години от рождението на Мито Цветков Бакалбашийски. Обща експозиция. (**Малка зала на ХГ**)

Срок: май

Отг. – Нели Стоянова

- Договаряне на мобилна изложба „Документи, извори, истини – книжовно-документалното наследство на Христо Ботев в Националната библиотека“, по проект „Създаване на иновативна среда за достъп до книжовно-документалното наследство, свързано с Христо Ботев във фондовете на НБ „Св. Св. Кирил и Методий“. (**Малка зала на ХГ**)

Срок: май

Отг. – Нели Стоянова

- Отбелязване на 180 години от рождението и 115 години от смъртта на Мито Анков (съвместно с ИМ - Оряхово) (**предверие на Голяма зала на ХГ**)

Срок: юни
Отг. – Нели Стоянова

- Отбелязване на 220 години от дипломатическата мисия на Иван Замбин и Атанас Некович (**Зала „История на България XV-XIX век“**)

Срок: ноември
Отг. – Нели Стоянова

- Изложба по повод 140 години от рождението на Ангел Янчев и 120 години 2-ра бригада на 6-та Бдинска дивизия (**зала „Нова история“**);

Срок: март
Отг. – Валентина Любомирова

- Изложба по повод 155 години от основаването на Читалище „Развитие“ (**зала „Нова история“**);

Срок: юни
Отг. – Валентина Любомирова

- Изложба по повод 115 годишнина от рождението на фотографа Кирил Чернев (**зала „временни и гостуващи изложби“**);

Срок: септември
Отг. – Валентина Любомирова

- Изложба по повод 85 години от рождението на тенора Димитър Дамянов (**зала „временни и гостуващи изложби“**).

Срок: октомври
Отг. – Валентина Любомирова

- Изложба по повод 140 години от рождението на Цвятко Бобошевски (**зала „Нова история“**).

Срок: ноември
Отг. – Мая Антова

ОБРАБОТВАНЕ НА МАТЕРИАЛИ И ФОНДОВА ДЕЙНОСТ

1. Периодично да се свикват Идентификационна и Фондова комисии и в срок да се инвентират новопостъпилите музейни ценности, включително по ЗМФ на НАП, след предварителна обработка от уредниците, съгласно действащата нормативна уредба. Да продължи изработването на научни паспорти на музейните ценности и произведенията на изкуството съобразно изискванията на чл. 17 (1) и (2) от Наредба Н-3/03.12.2009 година за реда за извършване на идентификация и водене Регистъра на движими културни ценности.

Срок: постоянен
Отг. – отдел „Фондове“

2. Редовно приемане на новопостъпилите материали и своевременното им инвенториране.

Срок: постоянен
Отг. – Ралица Цветкова, Петя Митова

3. Обслужване на уредниците и външни специалисти с материали от музейния фонд.

Срок: постоянен
Отг. – Ралица Цветкова, Петя Митова

4. Завеждане и съхраняване на огнестрелното оръжие.

Срок: постоянен
Отг. – Ралица Цветкова

5. При необходимост да се извършва дезинфекция от ХЕИ на материалите във фондохранилищата и експозициите с цел правилното им съхраняване.

Срок: постоянен
Отг. – Ралица Цветкова, Петя Митова

6. Да се извършва периодична профилактика на фондохранилищата с необходимите за целта препарати.

Срок: постоянен
Отг. – Ралица Цветкова, Петя Митова

7. Да продължи заснемането на ДКЦ и формирането на фотоархив и архив.

Срок: постоянен
Отг. – Ралица Цветкова, Петя Митова

8. Да се осъществява своевременно обслужване на уредниците и външните специалисти с материали от фондовете на музея при стриктно спазване на нормативните изисквания.

Срок: постоянен
Отг. – отдел „Фондове”

9. Да се контролира климатичният и влагов режим на фондохранилищата и да се извършва своевременна профилактика на фондовете и експозициите.

Срок: постоянен
Отг. – отдел „Фондове”

10. Да се обслужва, поддържа, попълва и проверява, в съответствие с нормативните документи, нумизматичният фонд на музея.

Срок: постоянен
Отг. – Йоана Нанкова

11. Обработка на текущо постъпилите материали в научен архив.

Срок: постоянен
Отг. – Ралица Цветкова, Петя Митова

12. Обслужване на уредниците с материали от научен архив.

Срок: постоянен

Отг. – Ралица Цветкова, Петя Митова

13. Предаване на документите, създадени от дейността на РИМ-Враца в течение на календарната година в учрежденски архив.

Срок: постоянен

Отг. – Ралица Цветкова

14. Да се привеждат в пълно съответствие с нормативните изисквания всички предлагани на идентификационните комисии предмети, документи и снимки, като контролът върху задължителните документи за приемане-предаване се осъществява от завеждащ отдел „Фондове”.

Срок: постоянен

Отг. – Ралица Цветкова

15. Да продължи дигитализирането на музейните ценности от основния фонд и формирането на фотоархив и архив „Научни паспорти”.

Срок: постоянен

Отг. – отдел „Фондове” и уредниците

16. Да продължи формирането на видеотека на музея към НСФ с пълно описание на всеки информационен носител.

Срок: постоянен

Отг. – Ралица Цветкова и уредниците

17. Да се извършва регистрация на частни колекции и сбирки в съответствие със ЗКН и подзаконовите актове.

Срок: постоянен

Отг. – Директорът на Музея

18. Да се осъществи в края на годината инвентаризация на предметите от благороден метал.

Срок: декември

Отг. – Ралица Цветкова и Йоана Нанкова

19. Да се осъществи в края на годината инвентаризация по репрезентативния метод на ДКЦ, съгласно действащата нормативна уредба.

Срок: декември

Отг. – Ралица Цветкова и уредниците на музея

РЕСТАВРАЦИЯ И КОНСЕРВАЦИЯ

1. Реставрационното ателие редовно да обработва керамичните, кремъчни и метални артефакти от археологическите разкопки и от други постъпления.

Срок: постоянен

Отг. – Галина Томова

2. Реставраторката да участва, в случай на нужда, непосредствено при провеждането на археологически разкопки.

Срок: постоянен
Отг. – Галина Томова

3. Да се осигури редовно снабдяване на реставрационното ателие с необходимите за работа материали и пособия.

Срок: постоянен
Отг. – Галина Томова

4. Да се задълбочат връзките с реставрационно-консервационните лаборатории към музеи и други институти в страната, както и с отделни специалисти, с цел обмяна на опит, споделяне на полезни практики, запознаване със специализирана техника и литература.

Срок: постоянен
Отг. – Галина Томова

5. Да се потърсят възможности за реставрация и консервация на повредените картини и скулптури във фонда на отдел „Художествена галерия”.

Срок: постоянен
Отг. – отдел „Художествена галерия”

6. Да продължи рамкирането на творби, съхранявани във фонда на отдел „Художествена галерия”, при осигурени финансови средства.

Срок: постоянен
Отг. – отдел „Художествена галерия”

МЕТОДИЧЕСКА РАБОТА, КУЛТУРНО-МАСОВА РАБОТА, ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

1. Участие с цел популяризиране на Рогозенското съкровище и находките от Могиланската могила във форуми, свързани с културния туризъм – научни срещи, изложения, конференции, симпозиуми, дискусии, кръгли маси и т.н.

Срок: постоянен
Отг. – уредниците в отдел “Археология”

2. Участие с цел популяризиране на археологическото проучване на античното селище и средновековен град в м. Градище до прохода Вратцата и археологическия обект в м. Манастирски дол в национални форуми, свързани с културния туризъм – в научни срещи, изложения, конференции, симпозиуми, дискусии, кръгли маси и т.н.

Срок: постоянен
Отг. – уредниците в отдел “Археология”

3. Да се оказва методическа помощ по археология на студенти и стажанти от университетите в страната и на музеите в Северозападна България.

Срок: постоянен
Отг. - уредниците в отдел “Археология”

4. Да се провеждат редовни консултации и експертни заключения за идентификация на нумизматични и археологически материали – културно исторически

ценности по смисъла на Закона за културното наследство във връзка с образувани досъдебни производства от различните звена на МВР и Окръжна прокуратура - Враца.

Срок: постоянен

Отг. – уредниците в отдел “Археология” и Йоана Нанкова

5. Да се оказва помощ на отделите при организиране на изложби, чествания и др.

Срок: постоянен

Отг. – Ралица Цветкова, Петя Митова

6. Целогодишна популяризаторска дейност сред институции и медии за приобщаване на населението към духовното и културно-историческото наследство на Враца и региона

Срок: постоянен

Отг. – зав. отделите

7. Своевременно информиране на обществеността за музейните прояви на страниците на врачанските вестници, телевизионните предавания и чрез рекламните интернет пространства

Срок: постоянен

Отг. – отдел „Връзки с обществеността“

8. Методическа работа за продължаване на традиционните обичайни практики от българския календар, чрез възстановки и демонстрации, тематични лектории и интерактивни детски игри и работилници

Срок: постоянен

Отг. – зав. отделите

9. Работа за популяризиране сред обществеността на събития, личности, предмети от фондовете на музея, свързани с миналото на Враца

Срок: постоянен

Отг. – Нели Стоянова

10. Своевременна обработка на новопостъпилите в отдел „Нова история“ материали и изготвяне на исторически справки

Срок: постоянен

Отг. – отдел „Нова история“

11. Във връзка с експонирането на временни изложби, изискване на материали с подробен опис от отдел „Фондове“ и навременно връщане на артефактите след приключване на изложбите.

Срок: постоянен

Отг. – зав. отделите

12. Да се извърши инвентаризация по репрезентативния метод на основния фонд на отдел „Нова история“

Срок: декември

Отг. – отдел „Нова история“

13. Да се утвърди и продължи традиционно изградените връзки на отдела с детските заведения, училища, институции, читалища и клубове с цел популяризиране на етнографските знания и умения.

Срок: постоянен
Отг. – отдел „Етнография“

14. Да продължи работата на отдела за утвърждаването на ЕВК ”С. Врачански” като авторитетно средище за родолюбие и утвърждаване на морални и нравствени ценности на подрастващите поколения.

Срок: постоянен
Отг. – отдел „Етнография“

15. Да продължи да се оказва помощ на учители и културни институции, работещи по теми, свързани с традиционната материална и духовна култура на населението от Врачанския край.

Срок – постоянен
Отг. – отдел „Етнография“

16. Устойчиво да се развива сътрудничеството с висшите учебни заведения, с институциите към БАН, с Музеите и Художествените галерии в страната.

Срок: постоянен
Отг. – зав. отделите

17. Да се оказва методическа помощ по археология, етнография и история на докторанти, студенти и стажанти от университетите в страната и институциите към БАН.

Срок: постоянен
Отг. – уредниците в музея

18. Приемане на дарения с цел обогатяване фонда на отдела с експонати, показващи трудови практики, празници, възстановки на обреди и обичаи от средата на ХХ в.

Срок: постоянен
Отг.- отдел „Етнография“

19. Да се провеждат редовни консултации и експертни заключения за идентификация на нумизматични и археологически материали – културно исторически ценности по смисъла на Закона за културното наследство във връзка с образувани досъдебни производства от различните звена на МВР и Окръжна прокуратура - Враца.

Срок: постоянен
Отг. – уредниците в отдел „Археология” и Йоана Нанкова

20. С цел популяризиране на археологическите проучвания на археологическите обекти: селище и обреден център „Оходен-Валога”, многослоен обект Мездра-Калето, антично селище и средновековен град в м. Градище до прохода Вратцата и археологически обект в м. Манастирски дол, да се участва в национални форуми, свързани с културния туризъм – изложения, конференции, симпозиуми, дискусии, кръгли маси, печатни издания и други.

Срок: постоянен
Отг. – Директорът на музея и уредниците в отдел „Археология“

21. С цел популяризиране на Рогозенското съкровище и находките от Могиланската могила да се участва във форуми, свързани с културния туризъм – научни срещи, изложения, конференции, симпозиуми, дискусии, кръгли маси и други.

Срок: постоянен

Отг. – уредниците в отдел „Археология“

22. Посещения с научна и образователна цел на музеите и музейните сбирки в България.

Срок: постоянен

Отг. – уредниците в музея

23. Да се оказва методическа помощ и да се предоставят материали за изготвяне на временни изложби и кътове в училищата, читалищата, предприятията и учрежденията във връзка с техни кръгли годишнини.

Срок: постоянен

Отг. – уредниците в музея

24. Да се оказва методическа помощ по археология, етнография и история на учителите и ръководителите на кръжоци и самодейни колективи, работещи по теми, свързани с миналото на Врачанския край.

Срок: постоянен

Отг. – зав. отделите

25. Да се организират и проведат Тридесет и пети зимни четения на Регионален исторически музей – Враца.

Срок: февруари–април

Отг. – Директорът на музея

26. Да продължи разпространението на знания по археология, етнография, история и изобразително изкуство, като се използват всички средства за масово осведомяване на обществеността.

Срок: постоянен

Отг. – уредниците в музея

27. Да продължи редовното представяне на научни и популярни публикации във Врачанската, регионална и национална преса, като се разшири тематичния обхват и съставът на участващите уредници.

Срок: постоянен

Отг. – Директорът на музея и уредниците

28. Да продължи ежемесечното издаване на „Информационен бюлетин на РИМ – Враца“, като се потърсят възможности за промяна в неговия формат, касаеща тематичното многообразие, начинът на разпространение и целевата аудитория.

Срок: постоянен

Отг. – Директорът на музея, Теодор Вълков и Тео Врачовски

29. Музейната библиотека да се утвърди като комуникативен център с широко делегирани функции, където да се извършва научно-изследователска работа (запознаване с материали от специализираната литература, с документи от научния

архив, с материали от фондовете и експозициите); методическа работа с учаци се от всички степени на образованието и студенти; предлагане на услуги (заснемане, презапис, сканиране, копиране, принтиране).

Срок: постоянен
Отг. – Тео Враховски

30. Да се актуализира постоянно уебсайтът, Facebook - страницата и профил в twitter - @vratsamuseum на РИМ–Враца.

Срок: постоянен
Отг. – Директорът на музея и Тео Враховски

31. Оказване съдействие и изготвяне на справки и информация на гражданите по въпроси от новата история на Врачанския край

Срок: постоянен
Отг. – отдел „Нова история“

32. Редовно даване на дежурства и обслужване на гражданите с изнасяне на обзорни и тематични беседи

Срок: постоянен
Отг. – служителите в музея

33. Публикуване на статии в местния печат, касаещи годишнини, събития и материали от фонда на отдел „Нова история“

Срок: постоянен
Отг. – отдел „Нова история“

34. Изготвяне на мултимедийни продукти, тематично обвързани с научно-изследователската, експозиционната и популяризаторска дейност на музея.

Срок: постоянен
Отг. – Тео Враховски и уредниците в музея

35. Изготвяне на видеоклипове и рекламни филми за експозициите на РИМ–Враца и популяризирането им чрез *RM TV* и *Кабелна телевизия „Враца“*.

Срок: постоянен
Отг. – Директорът на музея

36. Разработване на ефективна рекламна концепция за активно и атрактивно присъствие в градска среда – чрез транспаранти и билбордове; в държавни, обществени и частни организации – чрез подходящи софтуерни, виртуални и визуални продукти, картички, снимки, постери, афиши, календари, листовки.

Срок: постоянен
Отг. – Директорът на музея, Тео Враховски и Теодор Вълков

37. Обогатяване на асортимента от сувенири и рекламни материали и работа на Музейния бутик като атрактивен продукт на културния туризъм.

Срок: постоянен
Отг. – Директорът на музея и Лидия Кръстева

38. Да се оказва методическа помощ от завеждащите музейните сбирки в селищата от Врачанска община при определяне и датиране на новопостъпилите материали. Да се следи състоянието на експозициите.

Срок: постоянен
Отг. – зав. отделите

39. Културно-масовата работа на РИМ–Враца да се осъществява по подробна програма на отдел „Връзки с обществеността” и съгласно „Културен календар 2024”. Да се отбележат с подходящи прояви – изложби, статии в пресата, ТВ предавания, лектории и чествания предвидените годишнини (освен тези, планирани в раздел „Експозиционна дейност”):

– Да се проведе традиционната за музея „*Ботева вечер*”, посветена на **176-та годишнина** от рождението на поета-революционер Христо Ботев;

Срок: 5 януари
Отг. – Нели Стоянова

– Отбелязване на **151-та годишнина** от гибелта на Васил Левски;

Срок: 16 февруари
Отг. – Нели Стоянова

– Да се отбележи **211 години** от смъртта на Софроний Врачански (съвместно с Община Враца);

Срок: 11 март
Отг. – Нели Стоянова

– Подготвяне на статия, свързана с една от първите банки в следосвобожденска България ;

Срок: януари
Отг. – Валентина Любомирова

– 80 г. от бомбардировките във Враца;

Срок: януари
Отг. – Мая Антова

– 85 г. от смъртта на Иван Сокачев

Срок: февруари
Отг. – Мая Антова

– 130 г. от рождението на проф. Борис Йоцов

Срок: февруари
Отг. – Мая Антова

– 110 г. от смъртта на Коста Димитров Бошнаков

Срок: март
Отг. – Мая Антова

– 100 години от създаване на археологическото дружество във Врачанската мъжка гимназия

Срок: април
Отг. – Мая Антова

- 90 г. от Деветнадесетомайския преврат
Срок: май
Отг. – Мая Антова
- 55 г. от смъртта на Димитър Йоцов
Срок: август
Отг. – Мая Антова
- 85 г. от началото на Втората световна война
Срок: септември
Отг. – Мая Антова
- 130 г. от рождението на Христо Иванов Йоцов
Срок: октомври
Отг. – Мая Антова
- 145 г. от рождението на Лука Йоцов
Срок: ноември
Отг. – Мая Антова
- Да се отбележи с културна програма Международния ден на музеите и европейската инициатива „Нощ в музея“;
Срок: май
Отг. – Директорът на музея
- Ботеви дни 2024 г. – участие в общинските и областните инициативи, публикации, отбелязване на 148-годишнината в музея;
Срок: май-юни
Отг. – Нели Стоянова
- Отбелязване на 200 години от акцията на Димитраки Хаджитошев за отстраняване на гръцкия владика
Срок: октомври
Отг. – Нели Стоянова
- Представяне на документален филм посветен на 80 г. от бомбардировките над България по време на Втората световна война;
Срок: януари
Отг. – Мая Антова

Да се отбележат по подходящ начин:

- Национални и официални празници на Република България;
- Ден на славянската писменост и култура;
- Ботеви дни;
- Международен ден на музеите;
- Ден на приятелите на музеите;
- Ден на наследството;
- Ден на народните будители;
- Ден на Освобождението на град Враца.

МУЗЕЙНИ ОБРАЗОВАТЕЛНИ ПРОГРАМИ

1. Практически занимания с ученици от ПЕГ „Йоан Екзарх“ – Враца, паралелка „Аниматори в туризма“

Срок: януари-март
Отг. – Тихомир Машов

2. Изготвяне на кратки видео клипове за интересни и мистични предмети от РИМ – Враца

Срок: януари-март
Отг. – Тихомир Машов

3. Практически занимания (ателиета и работилници) по НП на МОН „Образователни маршрути“, модул 2 „Културните институции като образователна среда“

Срок: януари-март
Отг. – Тихомир Машов

4. Активности свързани с програмата НП „Заедно за всяко дете“ към МОН съвместно с ОУ „Васил Левски“ – Враца

Срок: април
Отг. – Тихомир Машов

5. Интерактивна програма – пространството и сградата на РИМ-Враца

Срок: май
Отг. – Тихомир Машов

6. Активности свързани с „Ботевите дни“

Срок: май-юни
Отг. – Тихомир Машов

7. Лято в Музея: провеждане на различни приключенски игри и работилници, които са част от обща програма

Срок: юли-август
Отг. – Тихомир Машов

8. Изготвяне на план-стратегия за работа с образователните институции

Срок: септември
Отг. – Тихомир Машов

9. Работилници и ателиета в залите на художествената галерия

Срок: октомври
Отг. – Тихомир Машов

10. Лектория и дискусия, РИМ – Враца – „Иманярството“ с гимназиалните училища в град Враца.

Срок: ноември
Отг. – Тихомир Машов

11. Организиране и провеждане на лектории и практически занятия със студенти от СУ „Св. Климент Охридски“.

Срок: постоянен

Отг. – Георги Ганецовски, Александра Петрова

12. Да се организират музейни работилници с практическа насоченост по изработването на амулети, кукерски маски, обредни хлябове, предмети от глина, кукли с народно и градско облекло, пъзели с накити, хвърчила и ветрила с народни шевици и други.

Срок: постоянен

Отг. – отдел „Етнография“

– Изработване на пана чрез плъстене на вълна;

Срок: постоянен

Отг. – уредниците в отдел „Етнография“

– Символи и орнаменти на традиционното женско и мъжко облекло от Врачанско;

Срок: постоянен

Отг. – уредниците в отдел „Етнография“

– Запознаване на ученици от врачански училища с пролетния празничен цикъл;

Срок: април–май

Отг. – уредниците в отдел „Етнография“

– Традиционните детски игри от миналото;

Срок: постоянен

Отг. – уредниците в отдел „Етнография“

– Запознаване на ученици от врачански училища с живота и творчеството на художници и скулптори допринесли за културното развитие на Враца и региона;

Срок: постоянен

Отг. – отдел „Художествена галерия“

– Да се проведат открити уроци пред ученици свързани с празничния народен календар представен в експозицията на ЕВК „Св. Софроний Врачански“

Срок: постоянен

Отг. – отдел „Етнография“

– Да продължат обучителните лектории и експерименталните демонстрации с изработване на най-ранната керамика по образци от съдове, открити при археологически разкопки край Оходен, на дейностите свързани със земеделието (жътва, вършитба, смилане на житото и производство на хляб) и демонстрации по производство на оръдия от камък, кремък и кост, съвместно с ученици от СУ „Христо Ботев“ (клуб по експериментална археология), студенти и посетители.

Срок: постоянен

Отг. – Георги Ганецовски

8. Да се организира и проведе осми международен фестивал за древни култури „Слънцето на Тодорка“ в района на раннонеолитен обект Оходен-Валога, съвместно с театрална група ТЕМП и Младежки дом – Враца.

Срок: септември
Отг. – Георги Ганецовски

КВАЛИФИКАЦИЯ

1. Провеждане на курс по теория на музейното дело и приложна музеология с гост-лектори.

Срок: постоянен
Отг. – Директорът на музея

2. Продължаване дейностите по подготовка и защита на докторски дисертации.

Срок: постоянен
Отг. – Александра Петрова, Георги Ганецовски

СТОПАНСКА ДЕЙНОСТ, ОХРАНА НА МУЗЕЯ И ОПАЗВАНЕ НА КУЛТУРНО-ИСТОРИЧЕСКОТО НАСЛЕДСТВО

1. Изработване и реализиране на проекти свързани с проучването, опазването и представянето на културно-историческото наследство.

Срок: постоянен
Отг. – зав. отделите

2. Да се извършват ремонтни работи и необходимата поддръжка, касаещи подобряване на охраната, пожарна безопасност, условията на труд и съхраняването на движимите културни ценности.

Срок: постоянен
Отг. – отдел „Стопански дейности”

3. При възможност за финансиране да бъде осъществена ремонтна дейност на възрожденско училище „Възнесение” и къщите в ЕВК „Св. Софроний Врачански”.

Срок: постоянен
Отг. – Директорът на музея и отдел „Етнография”

4. Да се поддържат в изправност видеокамерите за наблюдение в Централна сграда на РИМ–Враца и в ЕВК „Св. Софроний Врачански”.

Срок: постоянен
Отг. – Директорът на музея и отдел „Стопански дейности”

5. Да се поддържат в изправност климатичните, влаго-абсорбиращи и вентилационни системи във фондохранилищата на музея и галерията.

Срок: постоянен
Отг. – Ралица Цветкова, Милен Василев

6. Да се води стриктно и надлежно да се съхранява служебната документация на Регионален исторически музей – Враца. Да се следи строго за финансовата наличност и отчетност на касата за билети и тази на „Музеен бутик”.

Срок: постоянен

*Отг. – Иванка Станиславова, Лидия Кръстева, Десислава Петкова
и Емили Илиева*

7. Своевременно изготвяне и спазване на тримесечни графици за дежурства в експозициите на РИМ–Враца.

*Срок: постоянен
Отг. – Теодор Вълков*

8. Изготвяне на ежемесечни, полугодишни и годишни статистически отчети за движението на посетителите, броя на беседите и информации в музейните обекти и библиотечна справка с проявите ни, необходими за Информационния ни бюлетин.

*Срок: постоянен
Отг. – отдел „Връзки с обществеността”*

9. Да се поддържа в изправност служебния автомобил на музея и да се ползва по целесъобразност.

*Срок: постоянен
Отг. – отдел „Стопански дейности”*

ЗАБЕЛЕЖКИ:

а) Планът е разработен като насочващ, а изпълнението му ще зависи от осигуряването на необходимите средства за осъществяването му;

б) По-общо формулираните задачи или отговорностите за тяхното изпълнение да бъдат конкретизирани от завеждащите отделите по тематика, обем и време;

в) Непубликуваните планови задачи от областта на научноизследователската работа е желателно да бъдат депозираны в Научния архив на музея.